

- 3 Η Γαλήνη είχε την ιδέα να βάλουν και ποιήματα στην εφημερίδα τους. Μάλιστα πρότεινε ένα στους φίλους της. Διάβασέ το.

Τα παιδιά στην πόλη

Τι ζωή παιδιά είν' αυτή
μες στις πολιτείες
τις ψηλές τις άχαρες
πολυκατοικίες;

Σαν σαρδέλες στο κουτί
όλοι στριμωγμένοι
ζούμε, μπαινοβγαίνουμε
άγνωστοι και ξένοι.

Μήτε κήπο μήτε αυλή
μήτε πρασινάδα
όνειρο άπιαστο η απλωσιά
κι η χρυσή λιακάδα.

Τι ζωή φριχτή είν' αυτή
στη μεγάλη πόλη
μες στη σκόνη, στον καπνό
και δουλειά και σκόλη!

Χάρης Σακελλαρίου

Εικόνα: Χρήστος Η. Παπαδημητρίου

 Σου αρέσει το μέρος
όπου ζεις;

 Τι θα ήθελες να
αλλάξει, για να γίνει
καλύτερο;

4

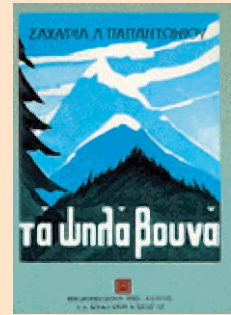
Τα παιδιά της τάξης αποφάσισαν να παρουσιάζουν ένα βιβλίο σε κάθε τεύχος της εφημερίδας τους. Διάβασε το κείμενο που διάλεξαν να βάλουν στο πρώτο τεύχος.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Τα ψηλά βουνά

Εκδ. Εστία, Αθήνα

Τα είκοσι πέντε παιδιά της πέμπτης τάξης ενός σχολείου αποφασίζουν να πάνε μόνα τους διακοπές ψηλά στο βουνό. Εκεί οργανώνουν μια καταπληκτική κατασκήνωση και περνούν υπέροχα. Για λίγες μέρες ζουν μακριά από τη φροντίδα των μεγάλων. Μέσα από ωραίες περιπέτειες μαθαίνουν να δουλεύουν και να συνεργάζονται, στηρίζοντας ο ένας τον άλλο. Από τον κόσμο του βουνού, από τη φύση και τους ανθρώπους του, αποκτούν εμπειρίες και γνώσεις και μαθαίνουν μύθους και ιστορίες. Τελικά όλοι μαζί συμβάλλουν στη σωστή λειτουργία της ομάδας και περνούν ένα αξέχαστο καλοκαίρι.

- ☀️ Ποιο βιβλίο παρουσιάζουν τα παιδιά της τάξης στην εφημερίδα τους;
- ☀️ Πού εκδόθηκε;
- ☀️ Ποιος είναι ο συγγραφέας του βιβλίου;
- ☀️ Μπορείς να πεις τι συμβαίνει στο βιβλίο αυτό;

Ξέρεις πώς λέγεται η παρουσίαση ενός βιβλίου;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά την τελευταία πρόταση της βιβλιοπαρουσίασης.

Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα ας διαλέξει ένα βιβλίο από τη βιβλιοθήκη του σχολείου με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας. Έπειτα, αφού διαβάσει το βιβλίο, ας γράψει μια βιβλιοπαρουσίαση. Διαβάστε τις βιβλιοπαρουσιάσεις σας. Μπορείτε επίσης να τις βάλετε στην εφημερίδα της τάξης σας.

- 5 Παρακάτω θα βρεις μια εικόνα από το πρώτο τεύχος της εφημερίδας των παιδιών. Γράψε δίπλα μια λεζάντα. Έπειτα σκέψου ποιο μπορεί να ήταν το θέμα του άρθρου στο οποίο βρισκόταν η εικόνα και γράψε ένα σχετικό σύντομο κείμενο **στο τετράδιό σου**.

Blank writing area with two horizontal dashed lines for a caption.

Κόψε μια φωτογραφία που σου έκανε εντύπωση από μια εφημερίδα ή ένα περιοδικό. Δείξε τη στους συμμαθητές σου και ζήτα τους να μαντέψουν ποιο ήταν το θέμα του άρθρου από όπου την έκοψες.

Στο **Τετράδιο Εργασιών**, στις σελίδες 33 και 34 και στις ασκήσεις **2** και **3** θα βρεις μια φωτογραφία και πολλά εξώφυλλα βιβλίων.

6

Η Χαρά επέλεξε ένα ποίημα του Γιώργου Σεφέρη, για να το βάλουν στην εφημερίδα της τάξης. Το ποίημα άρεσε πολύ σε όλα τα **παιδιά**.

Λίγο ακόμα

Λίγο ακόμα
θα ιδούμε τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν,
τα **μάρμαρα** να λάμπουν στον ήλιο
τη θάλασσα να κυματίζει.
Λίγο ακόμα,
να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα.

Γιώργος Σεφέρης

Μάθε να απαγγέλλεις και να γράφεις σωστά το ποίημα.

Μοιάζουν σε κάτι οι λέξεις με τα **πράσινα** γράμματα που υπάρχουν παραπάνω; Πρόσεξε το άρθρο τους. Μετά συμπλήρωσε τον ακόλουθο πίνακα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομαστική	το	βουνό	μάρμαρο	παιδί	χέρι
Γενική	του	χεριού
Αιτιατική	το	μάρμαρο	παιδί
Κλητική	-	παιδί
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομαστική	τα	μάρμαρα
Γενική	των	μαρμάρων	παιδιών
Αιτιατική	τα	βουνά	χέρια
Κλητική	-

Τώρα πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στις σελίδες 35 και 36 και κάνε τις **ασκήσεις 4, 5 και 6**.

17. Εφημερίδες! Εφημερίδες!

7

Θα σου μάθω τώρα πώς να μετατρέπεις τα επίθετα σε λέξεις που δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται κάτι, που δείχνουν δηλαδή **πώς** γίνεται κάτι. Τις λέξεις αυτές τις λέμε **τροπικά επιρρήματα**. Βγάζεις την κατάληξη του επιθέτου και προσθέτεις ένα **-α**. Για παράδειγμα, το επίθετο **ωραίος** γίνεται το επίρρημα **ωραία**, το επίθετο **καλός** γίνεται το επίρρημα **καλά**. Μπορείς να κάνεις το ίδιο με τα παρακάτω επίθετα;

Τα επιρρήματα συνοδεύουν τα ρήματα.

ΡΗΜΑ

ΕΠΙΡΡΗΜΑ

Μάθε να γράφεις **σωστά** τα τροπικά επιρρήματα που έφτιαξες.

Επίθετο

δυνατός
ευχάριστος
γρήγορος
σύντομος
αργός
απαλός
πρόχειρος
όμορφος

Ρήμα + επίρρημα

Φωνάζω.....
Περνώ.....
Τρέχω γρήγορα.
Εξηγώ
Διαβάζω.....
Χαϊδεύω.....
Τρώω.....
Νιώθω.....

Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στις σελίδες 36 και 37 και κάνε τις ασκήσεις **7**, **8** και **9**.

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

ΑΝΕΞΕΡΓΕΥΗΤΟ ΠΗΛΙΟ

Ο αρχαιολογικός χώρος του Πυλωναίου. Στο βάθος, Πυλώνας και Πύργος.

Το ξενοδοχείο πολυεπίπεδο στην Πυλωναίου.

Το κλειδί του Πηλίου είναι η φυσική ομορφιά του, η καθαρότητα του αέρα και η γαλήνη του θαλάσσιου νερού. Το κλειδί του Πηλίου είναι η καθαρότητα του αέρα και η γαλήνη του θαλάσσιου νερού.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
Κατάστημα	23440
Καταστήματα	23444
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	23445
Καταστήματα	23446
Κατάστημα	23447
Κατάστημα	23448
Κατάστημα	23449
Κατάστημα	23450
Κατάστημα	23451
Κατάστημα	23452
Κατάστημα	23453
Κατάστημα	23454
Κατάστημα	23455
Κατάστημα	23456
Κατάστημα	23457
Κατάστημα	23458
Κατάστημα	23459
Κατάστημα	23460

Βαθιά και καθαρή.

Χυμώδη και υγιεινά.

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να βρίσκεις πληροφορίες σε χάρτες και σε τουριστικούς οδηγούς.
- ✓ Να φτιάχνεις κείμενα για τουριστικούς οδηγούς.
- ✓ Να ξεχωρίζεις τα δηλικά ουσιαστικά σε -η από τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ι.
- ✓ Να βρίσκεις το νόημα άγνωστων λέξεων με τη βοήθεια άλλων λέξεων του κειμένου.
- ✓ Να κλίνεις τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -μα.

Οι **Μηλιές** είναι ένα ορεινό χωριό του Πηλίου το οποίο βρίσκεται κοντά στο Βόλο. Στις Μηλιές μπορεί κανείς να δει τον παλιό σταθμό του τρένου, να επισκεφτεί το λαογραφικό μουσείο και τη δημόσια βιβλιοθήκη με τα πολλά σπάνια βιβλία, και να θαυμάσει την παλιά εκκλησία των Ταξιαρχών. Οι Μηλιές ήταν το πρώτο χωριό του Πηλίου που πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821. Η περιοχή προσφέρεται για ωραιότατους περιπάτους στα λιθόστρωτα καλντερίμια, που οδηγούν στα γειτονικά χωριά ή στη θάλασσα.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Λαογραφικό μουσείο	24230 56333
Αγροτικό ιατρείο	24230 56555
Φαρμακείο	24230 56444
Σταθμός ταξί	24230 56666

Το δημαρχείο στις Μηλιές, στο οποίο στεγάζεται και το λαογραφικό μουσείο.

- ☀️ Τι είναι καθένα από τα έντυπα που βλέπεις σε αυτές τις δύο σελίδες; Τι πληροφορίες μάς δίνει;
- ☀️ Έχεις δει άλλη φορά τέτοια έντυπα; Πού; Σε τι χρησιμεύουν;
- ☀️ Ποιο από τα έντυπα θα σου χρειαστεί, για να βρεις πώς θα πας στην Ακρόπολη;
- ☀️ Πώς λέγεται το βιβλίο που δίνει πληροφορίες για τις Μηλιές;

Τράφουμε για την Ελλάδα

1

Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν, πηγαίνοντας στο σχολείο, συζητούν για τα κείμενα που θα βάλουν στην εφημερίδα τους.

– Να βάλουμε και πληροφορίες για διάφορα μέρη της Ελλάδας.

– Πώς θα το κάνουμε αυτό; Πρέπει πρώτα να ταξιδέψουμε σε αυτά τα μέρη.

– Έχω μια ιδέα! Κάποιοι από εμάς θα πάνε εκδρομή τώρα που είναι αργία...

– Σωστά! Εγώ μεθαύριο θα πάω με τους γονείς μου στα Καλάβρυτα. Θα παρακολουθήσω τις εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου. Θα σας γράψω τις εντυπώσεις μου!

– Να πάρεις και τη φωτογραφική σου μηχανή. Να βάλουμε και φωτογραφίες στην εφημερίδα!

– Εγώ δε θα πάω πουθενά. Έχω όμως πολλά βιβλία και τουριστικούς οδηγούς. Να γράψω κάτι για ένα μέρος της Ελλάδας που θα διαλέξω; Θα ετοιμάσω ένα μικρό οδηγό.

– Να δούμε τι μπορεί να γράψει καθένας από εμάς. Να το συζητήσουμε στην τάξη μετά τις τελευταίες πρόβες για τη γιορτή της 25ης Μαρτίου. Μάθατε απέξω τα ποιήματά σας;

- Τι αποφάσισαν να βάλουν οι τέσσερις φίλοι στην εφημερίδα τους;
- Τι θα γράψει η Χαρά στην εφημερίδα της τάξης;
- Τι γιορτάζουμε στις 25 Μαρτίου;
- Ποιους ήρωες της Επανάστασης του 1821 ξέρεις;

Στρατηγός
Ιωάννης Μακρυγιάννης

Μαντώ
Μαυρογένους

Γεώργιος
Καραϊσκάκης

(Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα)

2

Διάβασε παρακάτω δύο από τα ποιήματα που έπρεπε να μάθουν απέξω τα παιδιά για τη γιορτή της 25ης Μαρτίου.

Πατρίδα

Μια άσπρη βαρκούλα μέσα στο **κύμα**
ένα καβούρι κι ο αχινός
κι όπου κι αν πας ο ήλιος σε βρίσκει
και για καπέλο σου ο ουρανός.

Βουνά κι **αγάλματα**, βράχια και πέτρες
στο φως πλαγιάζουν όλα γυμνά
κι η Παναγιά με το τσεμπέρι
στο ερημοκλήσι της ξαγρυπνά.

Μες στην υδρόγειο είσαι μικρούλα
το πιο γαλάζιο **χρώμα** φοράς
τόσο μεγάλη όταν σε βλέπω
μα στην καρδιά μου όλη χωράς.

Γιώργος Μαρίνος

«25 Μάρτη», Σπύρος Κουρσάρης

Ελλάδα

Σκίνα, πεύκα και θυμάρια
χώμα, μάρμαρα, λιθάρια,
όλα φως πλημμυρισμένα
και στον ήλιο σκορπισμένα.

Μες στις θάλασσας τ' αγέρι,
κάθε βάρκα περιστέρι
και ψηλά στα βουναλάκια
ταπεινά ερημοκλησάκια.

Η γλυκιά μας η πατρίδα
λάμπει σαν την ηλιαχτίδα,
έχει αμπέλια, ελαιώνες,
μαρμαρένιους Παρθενώνες,
μικρά μαύρα χελιδόνια
κι έναν Όλυμπο όλο χιόνια.

Μαρία Γουμενοπούλου

Μοιάζουν τα δύο ποιήματα; Σε τι;

Αντίγραψε **στο τετράδιό σου** τους τέσσερις πρώτους στίχους από το ποίημα του Γιώργου Μαρίνου. Αν θέλεις, κάνε και μια σχετική ζωγραφιά. Έπειτα μάθε να τους γράφεις **σωστά**.

3

Παρατήρησε τις λέξεις με τα **μπλε** γράμματα του ποιήματος «Πατρίδα».
 Είναι ουδέτερα ουσιαστικά.
 Δεν τελειώνουν όμως ούτε σε **-ο** ούτε σε **-ι**.
 Τελειώνουν σε **-μα**.

Τώρα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα και πρόσεξε πότε οι λέξεις αυτές παίρνουν μία συλλαβή παραπάνω.
 Έπειτα υπογράμμισε όλα τα ουδέτερα ουσιαστικά στο ποίημα «Ελλάδα».

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	το	κύ μα	χρώ μα
Γενική	του	κύ ματος
Αιτιατική	το	χρώ μα
Κλητική	-	κύ μα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	τα	κύ ματα	χρώ ματα
Γενική	των
Αιτιατική	τα	κύ ματα	χρώ ματα
Κλητική	-

Αν θέλεις να βρεις και άλλα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-μα**, πήγαινε στη σελίδα 39 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 1**.

